

PLATO OSTRAVA
textová část

Seznam částí soutěžního návrhu

1 – Grafická část Panel 01

2 – Grafická část Panel 02

3 – Grafická část Panel 03

4 – Textová část

5 – obálka „Autor“

6 – obálka „Kontaktní adresa“

Cílem centra PLATO je zprostředkovávat kontext současného umění (historický i soudobý s vyhlídkou do budoucnosti) široké veřejnosti. Pojem široké veřejnosti by se mohl zdát komplikovaný a nebo příliš nekonkrétní – my však v potenciálu místa nového PLATO vnímáme jeho pravdivou přirozenost širokou veřejnost nejen definovat, saturovat, ale i tvořit. Umění jako takové má úžasnou schopnost pohostinosti mezi různými publiky a disciplínami.

Principem projektu je otevřenost, adaptabilita a bezbariérovost vůči různorodým segmentům spolupráce s návštěvníky, kteří se jinde můžou cítit vyloučeně. Chtěli bychom vytvořit prostor (i jednotlivé multifunkční sekce), který bude nabízet uplatnění propojení exteriéru a interiéru v dynamice ročních období i dynamice týdne a také i v různorodé logice otvíracích hodin více přítomných provozů- Chceme vytvořit infrastrukturu propojení výzkumu, studia, práce, zážitku a oddychu – znalostí i zkušeností. Chceme vytvořit podmínky pro generativní osvojování si a sdílení areálu různými věkovými, sociálními a subkulturními skupinami společně. Chceme přinést řešení, které bude iniciovat spolupráci více institucionálních entit přímo na místě.

Integrovaný společensko-kulturní prostor

Řešení multifunkčního prostoru současného umění je koncipováno jako velkorysý a plně integrovaný aktivní společenský prostor, který tvoří propojené a zároveň samostatně fungující veřejné prostory a objekty. Záměrem navrhovaného architektonického řešení je vytvořit funkční prostor kulturního centra a zároveň v optimální míře zhodnotit existující historické hodnoty areálu bývalých Městských jatek v Moravské Ostravě. Způsob obnovy zachovaného komplexu pracuje s různorodostí jednotlivých vrstev, přičemž považujeme za důležité, aby byla v konečném výsledku čitelná historická etapovitost s jakou areál vznikl a pozdější zásahy byly vnímány jako přirozená součást dané průmyslové architektury. Z důvodu odlehčení technologické náročnosti samotné rekonstrukce a pro udržení čistoty a variability jednotlivých prostorů jsme se rozhodli provozně náročnější funkce umístit mimo historické objekty do nově navrhované přístavby při ulici Porážkova.

Koncepce nové funkční náplně rozvíjí původní pavilonový charakter vzájemně (stavebně a dispozičně) propojených objektů v západní a jižní části areálu. Základ prostorového organismu tvoří otevřená pobytová louka, původní historický objekt galerie, aktivní vnitřní atrium a multifunkční pavilon. Adaptabilní a efektivní organizace provozních možností je postavena na prostorové a zážitkové diverzitě, jejíž obsahovým motorem je kulturně společenská interakce. Funkční kulturně-společenský prostor je postavený na robustní organizaci, která umožňuje provozovateli dlouhodobý, nepřetržitý a ekonomicky udržitelný program.

Veřejný prostor

Animovaný veřejný prostor je důležitou a neoddělitelnou programovou součástí celého řešení. Demokratický zelený prostor pobytové louky je samostatně fungující destinací, spontánním prostorem pohody a střetávání se. Zelená louka je jevištěm a hledištěm zároveň. Je otevřeným prostorem určeným na různorodé společenské kulturní eventy a výstavy. Velké měřítko louky je doplněné vnitřním intimnějším veřejným prostorem atria, které vzniklo oddělením nového pavilonu od historické budovy. Atrium vytváří aktivní membránu mezi starým a novým a je přirozeným prodloužením aktivit do exteriéru. Atrium může fungovat jako samostatně uzavřené nebo jako otevřený průchodný prostor. Konfigurace exteriéru umožňuje několik kontrolovaných vstupů do objektů a celého mikroareálu.

Objekty a program

Odčlenění, posílnění a prostorové očištění historického objektu nabízí množství výhod, které poskytují výjimečně velkorysý prostor pro současné umění a to nejen v lokálním kontextu, ale i v kontextu Středoevropském, kde podstatná většina uměleckých institucí je odkázána pracovat v proporcích městské palácové architektury – tedy ne v halách, ale pouze pokojích. O tento unikát se může PLATO opírat i v produkci s umělci a umělkyněmi samotnými – nabízet jim dokonalý prostor pro realizaci jejich vizí – charakter místa častokrát bývá pro ně samotné silnou motivací. Samostatným tématem se poté stává věž bývalé chladírny – tento „maják“ s chybějící původní střechou vnímáme jako ideální prostor pro dočasné umělecké intervence (např. formou bienále), které by prezentovaly aktivity PLATO širší veřejnosti a zároveň sloužily jako dynamický atraktor galerie.

Takovémuto provozu poskytujeme jak možnost vytvoření jednoho lineárního parcouru celou budovou (monumentální skupinový, tématický a nebo individuální, retrospektivní projekt), tak i možnost bez narušení (mezi jedním a druhým) sestavovat minimálně tři samostatné projekty zároveň (systém rozdělení jednotlivých hal a místností), a to i v prolínajících se časech trvání (pokud je jedna výstava ve fázi instalace neruší druhou

stále probíhající). I když preferujeme akcentovat rozměrnější prostory, pro komfort práce s rozmanitostí uměleckých děl nevylučujeme i ty komornější. Celek poté poskytuje škálu funkčních proporcí a typologií. Pro zabezpečení takto plynulého chodu je nevyhnutné i silné flexibilní technické a skladové zázemí se samostatným přístupem (bez intervence s návštěvníky).

V rámci intenzity génia loci místa, kterým je nebývalý příklad zachované kvality industriální architektury ranné moderny – prvotně navrhujeme dispozici a předpokládáme pozdější detailní analýzu místa před krajně citlivou rekonstrukcí jednotlivých segmentů a struktur tak, abychom udrželi množství unikátních elementů.

Původní historický objekt je příčně otevřený komunikačním a vstupním lobby, které obsahuje kontrolovaný vstup, recepci v kombinaci s mini kavárnou, obchodem a tématickým knihkupectvím. Vstupní lobby propojuje hlavní exteriérové prostory pobytové louky a vnitřního dvora. Zároveň je spojkou k pavilonové přístavbě.

Historickou zástavbu doplňuje nově navrhovaný objekt při ulici Porážkové, který hmotově uzavírá původní areál a tím vytváří vnitřní atrium. Architektonicky jednoduchý objekt v pohledovém bytonu s velkými okenními otvory umožňuje návštěvníkům kochat se pohledem na západní fasádu nejstaršího zachovaného objektu – původní chladírny z roku 1891 – a navazující novější chladírny z roku 1902 i z interiéru novostavby. Nový pavilonový objekt akumuluje a kombinuje funkce auditoria, kavárny / baru, administrativy a přidáných rezidenčních jednotek pro hostující umělce. Objekt je individuálně spravovatelný a může fungovat v samostatném provozním režimu. Lineární pavilon je obsahově adaptovatelný a nabízí provozovateli možnosti budoucího rozšíření. Provoz je integrován s vnitřním atriem a jeho doplňkovou funkcí.

Historická regenerace a obnova

Cílem je vyzdvihnout impozantní charakter původní architektury, což znamená, že se v případě zachovaného historického zdiva, obnovuje původní režná cihlová fasáda a chybějící okenní výplně se doplňují podle zachovaných kovových konstrukcí. Na místech kde došlo v průběhu 20. století k poměrně drastickým zásahům a původní části byly ve velké míře odstraněné, navrhujeme doplnit historickou fasádu novotvarem. Tam, kde je cílem podpořit výrazovou celistvost komplexu – východní fasáda bývalého objektu porážky prasat a novější chladírny – kde situujeme hlavní vstup do kulturního centra, jsou nové stěny navrženy z pohledového betonu, který kopíruje členitost původní architektury.